

Državna matura

Dr. Dragan Primorac

Ex Ministar znanosti, sporta i obrazovanja

Odgovornost za vlastitu budućnost

Nisam siguran da bi se danas čak i Krleža usudio izgovoriti - „Nigdar ni tak bilo da ni nekak bilo, pak ni vezda ne bu da nam nekak ne bu”, jer zaista, ako se ne dogode drastične promjene u hrvatskom društvu, naše sutra je definitivno upitno. Oni koji su radili na projektu državne mature, nisu slijedili ovu poznatu Krležinu rečenicu, nego su odlučiti prodrmati učmali sustav obrazovanja, učiniti ga pravednijim, objektivnijim, transparentnijim i, u konačnici, prepoznatljivim. Uz sve poteškoće, opstrukcije, licemjerstva, i nesklonosti ovom projektu od strane kako pojedinaca tako i grupacija, mislim da mogu reći - “Uspjeli smo”.

Osim što je svima postalo jasno da državna matura prikazuje realno stanje u sustavu obrazovanja, nedvojbeno je da ona objektivno i nepristrano pod jednakim uvjetima i kriterijima vrjednuje učenička postignuta znanja, vještine i sposobnosti. Zar državna matura nije preko noći u cijelosti ukinula korupciju pri prijelazu iz srednje škole na visoka učilišta? Zar nije konačno vratila vjeru u sustav i mladima poslala poruku da postajemo društvo koje daje jednaku šansu svima?

Osim toga, državna matura omogućila je studentima upis na visokoškolske obrazovne institucije iz vlastitog stana ili kuće, s putovanja, odnosno s bilo koje druge lokacije. A, o tome da je državna matura ukinula jedan od za svakog učenika najstresnijih trenutaka - polaganje prijemnih ispita - ne treba posebice govoriti

Samo su u prošloj godini, na nivou cijele Hrvatske, zbog uvođenja državne mature učenici i roditelji uštedjeli više od 18 milijuna kn. Taj iznos pojedine sastavnice visokih učilišta naplaćivale su do tada zbog provođenja prijemnih ispita, kako bi pokrile troškove izrade ispitnih pitanja, tiska, kompjutorske obrade podataka i sl. Uz to, državna matura omogućila je učenicima i roditeljima dodatnu uštedu u iznosu od 7 milijuna kn zbog redukcije troškova putovanja - jer je do sada najmanje 35% studenata putovalo i pokušalo upisati neki sveučilišni ili stručni studij izvan mjesta boravka. Uz uštedu na troškovima koje su prilikom organizacije polaganja prijemnih ispita imala hrvatska visoka učilišta, ukupna

ušteda učenicima, roditeljima, obrazovnim institucijama nakon prve godine provođenja državne mature iznosila je više od 30 milijuna kn. Osim toga, državna matura omogućila je studentima upis na visokoškolske obrazovne institucije iz vlastitog stana ili kuće, s putovanja, odnosno s bilo koje druge lokacije. A, o tome da je državna matura ukinula jedan od za svakog učenika najstresnijih trenutaka - polaganje prijemnih ispita - ne treba posebice govoriti.

Zar državna matura nije preko noći u cijelosti ukinula korupciju pri prijelazu iz srednje škole na visoka učilišta? Zar nije konačno vratila vjeru u sustav i mladima poslala poruku da postajemo društvo koje daje jednaku šansu svima

Osim realnog prikaza stanja u srednjim školama, njihova rangiranja i vrjednovanja njihova rada, državna matura objektivno prikazuje i interes budućih studenata za pojedina visoka učilišta i ciljane studijske programe. Time će se, u konačnici, utvrditi postoji li potreba za postojanjem niza diskutabilnih studijskih programa koji danas imaju veći broj nastavnika no upisanih studenata. S druge strane, objektivno vrjednovanje učeničkih postignuća koje se postiže uvođenjem državne mature omogućuje da se oni najbolji, posebno oni izvrsni koji se školuju za deficitarna zanimanja, sustavno prate i nagrađuju bilo školarinama ili pak sutra zaposlenjem. Cijeli taj koncept imao sam na umu kad smo pokretali Nacionalnu zakladu za potporu učeničkom i studentskom standardu koja ima zadatak, između ostaloga, pomoći razvoju modernoga hrvatskoga gospodarstva i sustavno rješavati pitanja edukacije budućih stručnjaka za deficitarna zanimanja. Usprkos svemu, danas jače nego ikada zvuče riječi genijalnog Gilberta Chestertona koji kaže - „Obrazovanje je jednostavno duša društva dok prelazi s jedne generacije na drugu.” A ja bih dodao - bez te duše niti će biti društva, niti će biti nas. ■